

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farokszerte 78. sz. alatt gr. BÄNFFI ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
 A 4. évfolyamra 3 fl. o. 6. Hirdetés ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Rendkívüli előfizetési felhívás.

Az országgyűlés határnapja közeledte alkalmából a jelen hó kezdetével rendkívüli előfizetést nyitunk.

Az előfizetési feltételek:

jun. — aug. 3 óra 3 forint.

jun. — sept. 4 óra 4 „

jun. — dec. 7 óra 7 „

havonként 1 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középútcáján könyvkereskedésébe bérmentve küldendők.

Földadó-provisorium és földterhermentesítés.

(Folytatása és vége.)

(P. A.) Nézzünk tovább e téren, hol a legelőknél nem kevesebb aggodalomra szolgáltat okot az erdős és havasos vidékeken a kiirtások kérdése is, az ugynevezett tisztások, pojánák, melyek a birtok-ívekben, ha csak feltörve nincsenek, általánosan kaszálóknak; a csiherbokros helyek pedig kivételesen erdőnek és részint legelőnek írtak fel.

Az irtványok állapota az erdős helyi birtokok nagy részét érdekli annyival inkább, mert a helybeli birtokviszonyokkal kell ismeretlennel nem birhatott idegen közigazgatási hivatalnokok 1850 óta mondhatni nem megoldották, hanem szeliden szólva mindenütt csak elhalasztották azt; következésképp ma is nyílt kérdés gyanánt áll előttünk.

Nézelünk szintén az oly irtások, melyeket a volt alattvalók nem valamely határozattal alkalmával, nem is az ok örökségeik kiengesztelésére és rendes robotra, hanem különféle, itt most elő nem sorolt számos okokból állományaik felül az idők folyama alatt, ideiglenes használatra és a rendes szolgálattól eltérő valamely más külön szolgálattól úgy kapták kezükre, hogy azokat a tulajdonos, mint allodialis erdőjének elválatlan részeit bármikor vissza is vehette azért, mert azon urberek az ok állományaik után teendett rendes szolgálattól a határon levő rétek, vagy szénafüvekből már kellő mennyiségű kaszáló helyekkel voltak ellátva, az urbi kárpótlásnak, de sőt megváltásnak is tárgyai nem lehetnek!

Mint hogy tehát az így megkülönböztetett, és kiirtott egyes tisztásokra nézve egyik vagy másik volt alattvalónak csak képzeleti joga van: bizodalommal kell reménylenünk az érdekelt birtokosoknak, hogy törvényes tulajdonaiktól meg nem fosztatnak; és az ilyen irtásokat magában foglaló allodialis erdő a vég nélküli versengésnek s az ország-gazdaság hátrányára is minden módon közpredának kitüntetni nem fognak.

S hogy ezen függő kérdés a köznyugalom tekintetéből is már véglegesen megoldatassék: ohajtandó volna, miszerint a magas kormány a felállítandó bizottmányokat ruházza fel azon hatalommal, hogy politikai uton határozatilag mondják ki minden egyes helységre nézve azt, mely földrészeket jöhetnek országjövédelmi kárpótlás alá, és melyek nem? mely azonnal kihirdetendő határozat ellen a magát sértettnek érzett fél p. o. 15 nap alatt jogosítva lenne a felsőleges kir. főkörmányszékhez folyamodást jelenteni.

Folytassuk tovább ezen 3 dik pontra vonatkozó észrevételeinket. Az 1848-diki felszabadító országgyűlés hazánkban főleg az urbi birtokviszonyokat sajátzerű zilált és zavart állapotban találta; miért is ezek kitisz-

tázása sok nehézséggel jár főképen most 15 év múlva, midőn t. i. a birtok vásár, csere, örökösödés, foglalat, tagosítás és urbi törvényeszeki ítéteknél fogva folytonos változást szenvedett a nélkül, hogy az ily színű változások akár a közigazgatási, akár más arra kötelezett hivatalok által nyilvánosságban tartattak volna. Okvetlenül szükséges tehát, hogy minden s főképen a nagy birtokok még mielőtt a bizottmány a végleges kárpótlás kitisztázására kiszállana, minden faluban minden egyes volt urbéres által birt, fel szabadult és kárpótlás alá tartozó földjeit egyenkint tisztázza ki, úgy t. i. hogy minden birtokos tiszta felvilágosítást adhasson a bizottmánynak arra nézve: hogy volt jobbágysai egyenkint 1848-ban a határ melyik részeiben, és összesen hány darab olyan földrészt letet birt, melyekkel felszabadult? és hogy ezen földrészeket jelenleg kiknek birtok-íveiben találhatók fel? mert hogy a kárpótlandó urbéres földet a közbejött változások után jelenleg mely birtok-ívekben találhatók meg, azt senki sem képes úgy kinyomozni, vagy nyomoztatni, mint éppen maga a legközlebből érdekelt, és a helyi körülményekkel is ismeretes volt földesur! Tagosított falvakban pedig szükséges a tagosító mérnök azon felmérési jegyzőkönyvét is, mely a birtoknak tagosítás előtti régi állását mutatja ki, könnyen feltalálható helyen őriztetni.

Egyedül ezek által lesz képes a bizottmány munkálataival sebesen és biztosan haladni; holott különben esetleg az államkincstárnak, de leginkább a helybeli volt földesurak magoknak fognak legtöbb hátramaradást és kárt okozni, midőn még az is megtörténhet, hogy egyik volt földesur egy nem vesztett terület után is kárpótlást kapna; míg ellenben egy másik nem hogy a végleges kárpótlásul, ha ahoz joga volna is, valamit kapna, de sőt még a kivett előleget is kisebb nagyobb mennyiségben, de bizonyosan visszafizeti.

A 4. pont vonatkozik a tized-kárpótlásra, mely a végleges föld-kárpótlással kapcsolatban láttathatik el!

Ezt illetőleg, előttünk ugyan nem ismeretes azon kules, mely szerint a szász papok dézmája megváltatott; de a mennyiben a földadó az egész országban ugyanazon elvekre van fektetve, és mindenütt aránylagos mennyiségben vétetik: méltányos volna a szász földön alkalmazásba hozott dézma kules szerint járni el a vármegyei tized s illetőleg kilenced megváltásánál is.

Szerintünk egyébiránt, hogy hasonló viszonyok közt hasonló eredményhez és a tized szövevényes terén mentől rövidebb uton eljuthassunk, a földterményekből vett tized-kárpótlásra nézve, előleges próbaszámítások után alapul vehető lesz vala az egész országot illetőleg a kataszteri földjövédelmi táblák nyomán külön minden közönségre megállítandó holdonkénti brutto, vagy is nyers közép jövedelem. Azért mondjuk pedig, hogy a brutto jövedelem vétethetik alapul, mivel ebből és nem a tiszta netto termény jövedelemből vétetett a dézma, mely általunk is itt-ott hallott nézet elfogadásával épen a volt földesurak szenvednének méltatlan megkároztatást.

Es ezen pontnál csak egyet emelünk még ki: ugyanis a legfelsőbb nyilntrendelet egyik s-a azon feltételhez köti a tized-kárpótlást, ha t. i. a dézma 1848 január 1-ső napjáig tetteleg is vétetett.

Mint hogy pedig esetek fordulnak elő, mely szerint a volt földesurak joga volt ugyan a dézma vételhez, de azt magántekintetkből

éppen a kitétt, sőt netalán azt megelőző években is elengedte, az e tekintetből keletkezett aggodalmat azáltal vélnék az illető vételjog-sultak megszüntethetni, ha a magas kormány az idézett s-t oda módosítaná: miszerint mindazon földesurakat, kik dézma vételre jogosítva voltak, kárpótlás illeti azon esetben is, ha szinte 1848 január 1-ső napjáig azt bármilyen tetteleg nem is vették, de a törvényes szokáson alapult gyakorlatnál fogva vehették volna!

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Szamosújvár, jun. 2.

A dobokamegyei bizottmány június 2-kára jó előre az administrator által egybe-hivatott. Megjelentek a constitutionalis (magyarok) részről: gr. Bánffy Miklós, b. Bánffy Albert, b. Wesselényi Ferenc, b. Bánffy Dániel, gróf Vass Sámuel, gr. Eszterházi Geiza, gróf Wass Ádám, Máriai Albert, Cserényi Dániel, Cserényi József, Felszegi Sámuel, Pattantyus Jakab, Lendvai Károly, Erdélyi Sámuel, Hor-dor Károly, Majthényi Ferenc, Farkas János, Nagy Elek, gr. Bethlen Sándor, Fejérvári Károly, Némethi Sándor. Az oláhok s hivatalnokok részéről: Butyán László administrator, Mihályi Ferenc főbíró, Anka Péter alispán, Telegdi Miklós főjegyző, Májor Szimion, Popovics Servian; nem jelentek meg a gyűlés terembe, de a szomszéd szobában mutatták magokat: Nemes Sándor, Pap Elek, Barbalovics Alpy, Muntány Vazul, Niculaj Sustai, Briesiu Márk, Boheczel Mihály főbíró, Kászoni Ferenc, Kovács Lajos, Hatfaludi Zsigmond, Boheczel Sándor szolgabírók és Lupu Todor.

A gyűlés megnyitása előtt az administrator a bizottmányi tagok névsorozatát olvastatni rendelt a főjegyző által, de minthogy Dobokamegye bizottmánya 64 tagból áll, a 14 tiszti tagok által a magát jelentett 27 egyén nem volt képes határozat hozatalra, a szabály szerint legalább 33 személynek a határozathozatalra jelen kell lenni, a magukat eljertett 12 egyénl lehetett volna gyűlést tartani; az oka a meg nem jelenésüknek pedig az, hogy az oláhok magukat kevesebbseben látván s a megyei választó bizottmány tagjaiban se tudván ok megegyezni (miért két különböző czédulát készítettek) s látván, hogy a magyarok czédulája szerint tüssön ki a bizottmány, a gyűlés választási s határozathozási képességét látták jórak a meg nem jelenés által eszközölni, s e mellett a hátmeggett e cselszövényvel azt is gondolták elérhetni, hogy a 39-dik s értelménél fogva a választó bizottmányt a tisztség vagy elnök fogja ki-nevezhetni, ha a megyei bizottmány nem nevezhet ki választó bizottmányt. Az administrator a tagok megjelenésére a gyűlést 12 óráig felfüggesztette, akkor a catalogust másodszor felolvastatván, a kívánt 33 egyén ak-kor se jelenvén meg, kinyilatkozta, hogy sajálja, midán a bizottmány tagjait jó előre értesítette a mai nevezett napról, a választás sietősségéről, hogy mindamellett nem jelentek meg kellő számmal, tehát a gyűlést elhalasztja s új felszólítást küld a bizottmányi tagoknak a leendő gyűlés tartásáról. Báró Bánffy Albert biztosítást kér a gyűléstáthozatáról, hogy új-ból öknélküli ide ne fáradjanak, mert látja, hogy most is a kellő szám jelen van s lehetne gyűlést tartani, ha a szomszéd szobából belépének a terembe s felszólítja az administrator, hogy hatalmával fogva tisztviselőit szólítsa fel s kényszerítse a megjelenésre: administrator kinyilatkoztatja, hogy ő senkit se erőltethet a megjelenésre, s ezzel a gyűlést újabb rendelkezésig elboacsátja.

Az e képpen megemmisített bizottmányi gyűlés constitutionális tagjai jónak látták az oláh párt e cselszövényes eljárását a felsőleges királyi főkörmányszéknek bejelenteni, melyet egy felterjesztésben fogalmaztak is, s június 4-kén be is fog nyújtatni. Ezen felterjesztés 20 bizottmányi tag által íratott alá s egyikük által személyesen fog beadatni.

Szamosújvár, június 2.

Risum teneatis amici!

Dobokamegye bizottmánya az országgyűlési képviselők választása kerestülvtelére hi-

vatott „középponti választmány” összealkotására mai napon összeült, és mielőtt munkáságának tért nyerhetett volna, fel is oszlattatott.

E váratlan eredményt egy a színlalak között lefolyt misteriosus szenezett intriga hozá létre. Miután a színezet az intrigáról lekopott, miként a következő főkörmányszerző felterjesztés igazolja, a közvéleményre bizzuk politikai mű nyelven jellemezni azt, machiavellismusként vagy rabulismusként. Kérjük figyelembe vétetni, hogy b. Kemény Gábor jeles publicistánk „Montesquieu és Machiavelli” czimű tanulmányos értekezésben kimutató, miszerint ez utolsó félreértett jeles állambölcs volt, s a nevéhez társított fogalom fétio.

Felsőleges királyi főkörmányszék: Alólikt nemes dobokamegyei bizottmányi tagok kénytelenek vagyunk következő, a politikai életben hallatlan esemény iránt folyamodni panaszlólag a felsőleges királyi főkörmányszékhez.

A dobokamegyei méltóságos főispáni helytartó ur mai június 2-ra összehívá jó előre kibocsátott levelei által a dobokamegyei bizottmányt, az országgyűlési képviselők megválasztására kerestülvtelére hivatott középponti választmány összealkotására; hogy a meghívó levelek kellő időben kúldettek szét, igazolja azon körülmény, miszerint egyikünk gróf Vass Sámuelnek ideje volt a messze fekvő Pestről leérkezni a bizottmányban részvételre. Meg is jelent a megye székhelyén, sőt a gyűlés teremben is megfordult a megye bizottmány legnagyobb része, mégis a történt, hogy midőn a mlt. főispáni helytartó ur délelőtti 10 órakor a gyűlésteremben székét elfoglalt, s a bizottmányi névsort olvasatni kezdé, a bizottmányi tagságra jogosult megyei tisztviselő urak nagy többsége, s más román bizottmányi tagok a gyűléstermet oda hagyták; mialatt a gyűlés számarány tekintetében határozatképtelennek nyilvánult. Ezt látva a mlt. elnök ur déli 12 órára tűzte ki az ismétli összehűlést. Alig hagyá el székét, kezdtek mutatkozni a félrevonult tagok oly mennyiségben, hogy a bizottmány kétharmadának együtléte kétségtelennek mutatkozott, de mire déli 12 órakor a mlt. főispáni helytartó ur viszont elfoglalt székét, s a bizottmányi névsort olvasatni kezdé, a gyűléstermet viszont oda hagyták az előbb is félre vonultak, s csak 27-en maradván ben, a gyűlés viszont határozatképtelennek nyilvánult.

Látván alóliktak, hogy bűnös cselszövény tizetik a félrevonultak részéről mind a magas kormányi ideiglenes intézkedés tárgya a legfelsőbb szabályzat ellen, mind a bizottmányi elnökség, s a gyűlésben maradt tagok ellen azon okból, mert a román részrőliek kisebbségben érezvén magokat a gyűlés feloszlatásának kényszerítését kívánták kieszközölni oly végett, hogy az id. országgyűlési alapszabály 39-ki s-a értelmében eljárásra a középponti választmánynak a bizottmányi közbejövetele nélküli megyelnökiileg kinevezésére szolgáltatassék alkalom, ismételve felhivatott részünkről az elnöki főispáni helytartó ur a szomszéd termekből odavonult tisztviselőt a gyűlésterembe idéztetni, s ezáltal a gyűlést határozat képességre juttatni. Felhivatott egy-szersmind részünkről elnök ö mlga arra is, hogy táviratilag értesítse e botrányosságról a felsőleges királyi főkörmányszéknek szükséges intézkedéseinek megtehetése végett.

Felhívásainkat elnök ur ö mlga nem méltatta figyelemre, s annak kijelentésével miszerint a bizottmányi alapszabályok nem kötelezik senkit is a gyűlésbeni részvételre kényszerítetni, ennél fogva szomszéd terembe vonult tisztikarára sem hathat, a gyűlést mint határozathozatalra képtelent eloszlatta, s más alkalommal összehívni ígérté, a felsőleges királyi főkörmányszékhez táviratozásnak ez alkalommal helyét nem látván.

Ezen körülmények oly helyzetbe hozták a megye bizottmányát, hogy a középponti választmány vagy igen sérelmesen csak elnöki-leg fog kinevezettni, vagy egy e csellóság alapján kimesterkelendő román többség által fog összealkotatni.

Bátorodunk tisztelettel figyelembe ajánlani a felsőleges királyi főkörmányszéknek ez eshetőségeket is.

Tisztelettel levén stb.

20 magyar bizottmányi tag aláírása.

Vizakna, május 16.

Ezen mintegy 4000 lelket számláló mezővárosnak minden rendű, hitfelekezeti és ajkú lakója tegnap díszes ünnepélyt tűz, melynek fénypontját képezi az, hogy a különböző ajkúak azt az egyetértés gyémánt ékszerével mi magasztosabbra tenni buzgalkodtak; még az idő sem tagadhatta meg ez ünnepélytől vidám arcát, habár a láthatár minden felől borús is vala és esővel fenyegette, mintha maga az időjárás is azt sugallotta volna, csak ezen szép egyetértés honoljon ti közöttetek, ne féljétek, mert akkor akár mily félegyes is legyen politikai láthatárotok, azokat bizonyára szétoszlatandja az egyetértést fénylő napok varázsereje. Az ünnepély tárgya a városi közönség által a piact egy szegletére épített új emeletes tanácsház felszentelése és annak a közhasználatra átengedése volt. E célból már azelőtti napon és az ünnepély napja kora reggelén az épület előtti téren nagy zöld faágakkal kerítették be egy a megjelenendő közönségnek megfelelő hely, melyen az épület előtt szőcsék állá, és a honnan a zöldfüvel ékített térről az épületben, a lépcsőzetben és a folyosókon keresztül zöldágakkal díszített út vezet a tanácskozó terembe, mely kerekén zöld-fűzrésszel, koszorúkkal, melyek között 6 os. k. ap. Felsője melléke a főhelyre lön helyezve, és tükrökkel, egy az oldalok zöldágakkal csinosan földecsizettek; középen a tanács számára kijelölt székekkel körüvezett zöldposztóval beterített tanácskozó asztal állott, két gyertya közé helyezett feszülettel.

Valamint elébb reggel megkondultak az egyházak ércnyelvei, mindenkit saját templomában a pünkösdi szent ünnepek másodnapján sátoros ünnepének megülése és a megnyitató lelki táp elvételére egybegyűjték; épp úgy a vallásos szertartásoknak végével a szentlelkűt illetet s a különböző egyházakból távozó keresztyéneket moszárujuk vig durranásai hívák egybe, hogy ugyanazon egy Urat imádó és ugyanazon egy mindenható Atya gyermekei minden hifelekezeti különbség nélkül gyűlnének egybe a fenn kijelölt ünnepélyre, mely őket, éltek és vagyontukat e földön az emberi erőkh lehető határáig biztosító középülettel ajándékozza meg, hogy így biztosabban épülhessenek saját lelkeik is a mennyországba, az imént leirt tanácssterembe, hol az ünnepély a legnagyobb tarka vegyületben menten minden rangkorágtól, mi azt csak emel, folya le.

Legelőbb is a rom. kath. lelkész ur, azután a három g. n. e. lelkész urak és a g. e. lelkész ur vívők véghez kiki a maga előszabott szertartása szerinti felszentelést, a termet és oldalakat szentelvéssel befecsken-dezvé, a hon fejedelmére, püspökeik, a felszentelt ház lakói és a házra Isten áldását könyörögve le. Ezután az egész gyűlékezet az épület előtti tere szálle le és foglala helyet, hol a szőcsékre ev. ref. városi lelkész tiszt. tudós Herepei Károly ur egyházi szónokaink legjelesbjeinek egyike lépe, ki újabb fényes bizonyítékát adá a mai napon annak, hogy mekkora hatással bír egy részrehajlatlan, a hon ügyét szíven hordó pap meggyőző igazságoktól ragyogó szónoklata, mert ezt látni és leolvasni kelle a mindenrendű hitfelekezeti és ajkú hallgatók arcáról. Megkisértem a hallgatókat körülbelül egy óráig igen kedves szellemi élvezettel táplált ezen remek műtvet vázlatban közleni.

Egybehasonlítván szónok az emberrel a polgári társaságot, elmondá, hogy ez is szellemből és anyagból van összeszerkesztve, s csak akkor egészséges vagy is éri el magas célját, mi a közbátorság, erkölcsi miveltés és ezeknek összege a közbátorság, midőn mind szellemi, mind anyagi tekintetben a szellemi tökély lehető fokát elérte. Ezen igazságot feltéve, az ebből szorosan következő két kérdésre ment át, hogy mik tehát azon factorok, melyek ezen nagy célnak elérésére szükségesek és mint kell tenni minden egyes tagnak, ha azt akarja, hogy mind az egész polgári társaság erőben, hatalomban és jólétben virágozzon, mind pedig annak minden egyes tagja lehető boldog és megelégedett legyen.

Előbb a szellemi intézetekről szóla s a költő mondatára: „Roma ledűl s rabigába gürbed”, úgy az Isten igéjére „elvész az én népem, mivel nincs tudomány benne” utalván, a polgári társaság boldogságára első tényezőül a szellemi miveltiséget említé fel, mire pedig egyetlen eszköz — a mint mondá — nem a külső törvények fenyegetése, nem a büntetés szigora, de a józan vallásos nevelés. Ezt szónok ur három mezőre: a szülői ház, iskola és templomra osztá. Elvezetett hallgatóit előbb a szülői házból, fölmutatá a nevelés hiánya szomorú következményeit, úgy a nevelés áldásos gyümölcsét s a szülőkhöz fordulva, utasítá miként neveljenek gyermekeikből jó embert, jó polgárt és jó keresztyént; ezután szónok az iskolákra mene át, melyekről azt mondá, hogy a polgári társaságban azok, mik az épületben az ablakok, melyeken a világosság áldott napja süt be. Felhozá, hogy egy nemzet

civilizációjának bizonyos ismertető jele az iskolák száma. Egybehasonlítván a tudós akadémiákat és egyetemeket az országok nagy folyóival, és a népiszkolákat az apró patakokkal, kimutatá, mily nagy szüksége van a népnek mentől több ily apró patakokra, melyek minden faluházát öntözzék, termékenyítsék stb. mivel akkor lenne boldog a haza, midőn minden kis faluban minden felekezethez és nemzetiségnek mi jobban elrendelt iskolái lennének. A közönséget kötelességére figyelmezteté, hogy iskoláit vallás- és nemzetkülönbség nélkül gyarapítsa, mert semmi sem termi meg oly bizonynyal törvös gyűmölcsöt, mintha az iskolában vették el a miveltetés szent magva. Végül a templomba vivé hallgatóit és ezen tárgyról is bővebben elmélkedvén minden hitfelekezethez belinek buzgón ajánlá a templomgyakorlást, mivel erre a legmivelteteb-nek is szüksége van; mert a templomban tanulhatja meg, miképpen lehet boldog e földön és e földi életben tul.

Ezután áttért szónok ur a polgári társaság boldogságának másik factorára, a közbátorság, rend és békeesség fenntartására, mi végre minden jól elrendezett társaságban törvények, tisztviselők és közséi vagy tanácsházak kívánatnak. Megemlíté, hogy ha az első factor a szellemi miveltés minden társaságban a tökély magas fokán állana, akkor valamint több kívánni, úgy mondani valója se lenne. Minután azonban — folytatá szónok ur — a tökély eme pontjától az egész emberiség is még végtelen messze van, oly messze, hogy bátran állíthatni, miszerint oda soha el nem jut; ezért nemcsak iskolák és templomok, hanem tanácsházak is építendők, hogy a mit azok a nevelés és oktatás által ki nem vihetnek, itt az igazság- és törvényszigorával kényszeríttessék ki. Tehát mindhárom egyaránt szükséges, szent és tiszteltreméltó intézet, amazok nélkül nem levén erkölcsi miveltés, vallás, hit és törvösség az égben, emezek nélkül bátorság, rend és békeesség, udvösség e földön, s minután az épületeket nem pusztá hideg falai, hanem a benne lakozó szellem teszi azá, minek lenniük kell, az iskolák és templomoknak az erkölcsi vallásos nevelés, a tanácsházaknak pedig az igazság kiszolgáltatás levén feladatjuk: jelen volt lelkesztársait és a város minden rendű hivatalnokát hivatásának lelkiismeretes megfelelésére szólítván fel, a tanácsházat ő is Isten nevében megáldá és felszentel. Intő szöveget böcsáta hallgatóihoz, kövessék Isten törvényét, munkálják a közjót, neveljék gyermekeiket, építsék iskoláikat, gyakorolják templomaikat, mert így ezek bennök és ok azokban megszenteltettek és így meg leend szentelve a törvény és igazság ezen tanácsháza is.

Ezekután köszönetet és áldást mondván a tanácsház felépítésében közreműködőkre, életét a fejedelmet, és az ég áldását könyörög le az uralkodó házra, a város előjárósága és minden lakóira.

Jelen volt lelkesztársait felszólítá, hogy egyesült erővel munkálkodjanak, hogy ohajtott céljuk érjenek.

Még egyszer végül megáldá az egész közönséget és a hazát, bevégzé remek szónoklatát, mely minden hallgatóját szent malasztal tölté el.

Ezután az egész hallgatóság visszatért a tanácssterembe, hol a tek. tanács a zöldasztal körül helyét elfoglalván, a választott közönség szónoka halátadva a tanácsház felépítéte miatt azt a közigazgatás használatába ünnepelesen átbocsátá, mire főbíró t. Lakatos Sándor ur székéről felállván, s a felelti fájdalmit fejezvé ki, hogy az örökös főkirálybíró mlgs gróf Haller József ur ő nagysága nincsen jelen ez ünnepélyen, lelkes szavakat intéze az egész közönséghez és tisztársaihoz, fölemlíté pár szóban a város történetét, halál koda, hogy már díszes tanácsháza van, és tisztársait felszólítá hivataluk lelkiismeretes folytatására és az ünnepélyt berekeszté; ezzel a közönség e közben a szomszéd Nagy-Szeben városából érkezett barna zenészek által eljátszott Rákóczi-induló mellett eloszolván. Szinte el is feledém, az ev. ref. szónok ur beszédét buzgó templomi ének előzte meg és követte a szabadban.

Délután 2 órakor azon esengettyű, mely ezelőtt másfél tízzel a hívókat dézmaebédre gyűjté egybe, most az egyenjogu polgárokat hívá csinos ebédre össze, hol a honoratio-rakat mintegy 66 terítéssel asztalok várák a tanácssteremben; az épület földszinti részében a nép vendégséget kapott meg. A csinos ebéd vigan folytá, s a jóízú töltöttkáposzta, melyet az ily alkalmakkor a gazdasszonyi tisztet Vizakna legezlszertűben elintézní tudó t. Ferenczi József pénztárnoknő készíté, vidor kedvet okozta, s így a pohárköszöntések sem hiány-zának, ezek között kiemelendő a tanács és kommunális részéről, jelesen az esküdt polgárság képviselője által hármas pohárköszöntés a fejedelmre, haza- s a hon összes népeiről. Pohár ürítették az örökös főkirálybíróért, egyetértésért; ezek között g. n. e. lelkész Predovits ur emelt egy poharat az egyetértés-

ért; de emeltek ám poharat a gazdasszonyért is, úgy a bíróságért is, hogy areopag és alkotmányos ítélőbíró legyen. Az ebéd magyar és román zenedarabok között lefolyván, este a fiatalok gyűle a tanácssterembe és tölté táncz között idejét ki világos viradtig a leg-

jobb és derültebb kedvvel, nemzetiség- és rang-úres megkülönböztetést köréből száműztvén, mialtal magát az egyenjogúságra érdemesnek lenni tettel bebizonyítá. Így végződék a kedves ünnep.

Szomszédvárosi vendég.

Az erdélyi kölesönös jég- s tűzkármentő társulat 1862-dik évi üzlet állásának összesített kimutatása.

Bevétel.			
Biztosított tömeg	Jégszak:		
	Áthozatal az 1861-dik évről:		
	díjpótlékvetelményben I. szak. 1,133 ft. 75 kr.		
	II. „ „ 88 „ 83 „		
	tartaléktökeben 221 „ 25 „ 1,443 ft. 83 kr.		
	Folyó évi bevételek:		
114,384 58	Biztosított töke után I. és II.		
814,378 2	szakosztályban díj 30,275 „ 24 „		
	tartalékban 593 „ 42 „		
	okmányilletékben 1,405 „ — „ 32,273 „ 66 „ 33,717 49		
	Tűzsak:		
5,096,364 24	Áthozott díjtöke a mult 1861-dik		
	évről I. és II. szak. 25,537 „ 39 „		
	tartalékban 20,427 „ 16 „		
	segélyalapban 201 „ 37 „ 46,165 „ 92 „		
	Folyó évi bevételek:		
7,101,201 39	Uj biztosított töke után I.		
	és II. szakosztályban díj 86,396 „ 84 „		
	tartalékban uj tagoktól 6,453 „ 31 „		
	okmányilletékben 7,374 „ 50 „ 100,224 „ 65 „		
	Eladott tűzbiztosítási jelvényekből 607 „ 30 „ 146,997 87		
	Aprólékosokból: a jégkár. ügyleti költs. javára 249 „ 32 „		
	a tűzkár. „ „ 268 „ 5 „ 517 37		
	Kamatjüvedékekből: a jégkár. tartalék javára 150 „ 55 „		
	a tűzkár. „ „ 169 „ 77 „		
	a segélyalap javára 12 „ 8 „		
	a letét (Deposit.) oszt. jav. 1,469 „ 77 „ 1,802 17		
	Letétítöke:		
	Áthozatala a mult évi maradványnak 29,892 „ 17 „		
	újabb letételek 33,988 „ 94 „ 63,881 11		
13,126,228 23			
	246,916 1		

Kiadás.			
Le nem járt bizt. tömeg			
186 tagnak jégkárterítésért	16,230 ft. 6 kr.		
320 „ tűz „	64,982 „ 93 „		81,212 29
Jégbiztosítási ágbani javítások s megsemmisítésekért díjban	1,396 „ 65 „		
tartalékban	47 „ 39 „		
illetékben	44 „ 50 „		1,489 54
Tűzbiztosítási ágbn viszontbiztosítás s megsemmisítésekért díjban	4,961 „ 33 „		
tartalékban	450 „ 26 „		
illetékben	250 „ — „		5,661 59
Kamat visszafizetésért lejárt töke előbb visszafordításáért			2
Letétügyletből visszafizetésekért tőket	20,583 „ 1 „		
kamatot	1,273 „ 64 „		21,856 65
Jégkárbecsü- s útiköltségeikért	2,466 „ 26 „		
Tűzkár „	1,579 „ 19 „		4,045 45
Jégkármentőből ügynöki százalékokért	2,323 „ 86 „		
Tűzkár „	8,977 „ — „		11,300 86
Okmánybélyegért	974 „ 63 „		
Levél- s szekérpostabért	2,721 „ 28 „		
Lakbér-, hivatalnokok fizetése s tisztel. díjak.	10,413 „ 39 „		
Papir, nyomda- s könyvkötői munkákért	1,053 „ 74 „		
Hirdetményekért	355 „ 25 „		
Leltári czikkék-, czégtáblák- s jelvényekért	962 „ 78 „		
Fűtés-, világítás-, irodai kellékek s apró kiadások.	491 „ 84 „		16,972 91
A jégkármentő I. szakaszabani maradványból osztalék alá bocsátásért			3,769 98
Maradványok átvitele következő évre:			
Jégszakbani díjpótlékban I. szak.	1,133 „ 75 „		
II. „ „	8 „ 83 „		
tartalékban	3,900 „ 43 „		5,123 1
Tűzsakban osztályzati díjmaradványban	10,935 „ 19 „		
gazdászati	14,238 „ 18 „		
tartalékban	26,599 „ 98 „		
segélyalapban	213 „ 45 „		51,986 80
Letétítöke és kamatjában			43,494 23
5,887,802 35			
	246,916 1		

Kolozsvárt, ápril 28-kán, 1863.

A cs. kir. megerősítést nyert erdélyi kölesönös jég- s tűzkármentő társulat igazgatóságától.

Kulisséky János, igazgató.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy pár pesti lap a „Gazetta” egy cikkét közli, állítólag a „Közöny” után, melyben Dózsa Dániel is mint követjelölt van megemlítve. Ezen fordítás nem a „Közöny”-ben, hanem a „Korunk”-ban jelent meg, a „Közöny”-ben tudunkra ekkor Dózsa D. követjelöltségéről nem volt szó sem eredetileg, sem más lap után; mert ha szó lett volna, az nem maradhatta volna meg jegyzés nélkül.

A „Gen. Corr.” Kolozsvárról értesül, hogy az erd. kir. főkegybírók a közlekedési országgyűlés elébe terjesztendő törvényjavaslatok készítésével foglalkoznak, melyek minél előbb felküldetnének Bécsbe az erd. udv. kanczelláriához.

Egyik pesti magyar politikai napilap „tárogató” rovatában szóról szóra ezt olvassuk: „Széchenyi Béla gróf minden veszélyen kívül van, s felüldülése is sokkal előbb remélhető, mint az első napokban óhajtották.”

A kraini laudatának legmagasabb helyen helyben hagyott határozatánál fogva a kutyaaadó Laibachban behozatott.

A jázskun terület egész területén rablók, rablógyilkosok és bűntársaik ellen rögtönzött bírósági ítélet hirdettetett ki.

A kereskedelmi és népgazdasági miniszterium oda kíván hatni, hogy a mesterséges haltenyésztés fontos érdeke előmozdításra kerüljön.

Az angol királyné német országait az idén is meg fogja látogatni, s várják, hogy Ausztriában is látogatást fog tenni.

Az Orsovamelletti fogadalmi kápolnát, hol a magyar sz. koronát megtalálták, megfogják újítani.

Debrecezen május 17-én d. u. nagy tűzvész dühöngött a garai és eserepes utcán, melynek 2 leverttel együtt tíz ház lett maradvány. A megégett házak közül hat volt biztosítva. Az összes kár 4000 frankra tehető. Munka 22-kén délután ismét megkezdődött a veszélyes munkát, a legnagyobb mértékben dühöngött szelvény közepette, s a lakosság iszonyodva gondolt a végveszélyre, mely valószínűleg be is következett volna, ha Csányi Dániel főiskolai tanár, több vele együtt a szomszéd kertben volt tanuló és a meggyuladt kamara birtokosa a már égett tetőt hirtelen le nem tépi és le nem lereszli.

Heves vita keletkezett Zágrábmegyében, máj. 23-ki közgyűlésén azon indítvány felett, hogy kérésnek meg a horvát főkorlátokhoz, hozzá meg az „Agrar Ztg.”-től a segélyt, s fozsaga meg a hivatalos címűtől. Az indítvány azzal indokoltatott, — mint a „Vaterland” írja — hogy az „Agr. Ztg.” a birodalmi tanácsba küldés mellett bugyogóda által alkotmányellenes irányt fejtett ki s Horvátország érdekei ellen küzdött. A vitaközlés heves volt, s kétségkívül az indítvány részben volt a többség, mely csak azért nem fogadtatott el, mert

az elnöklő főispán kijelentette, hogy ha ezen indítvány főbb indoklásától el nem állnak, kénytelen lesz a gyűlést feloszlatni. Minél fogva a következő szelvény fogalmazás fogadtatott el: „Mint az „Agrar Ztg.” nem felel meg ezen megye népszükségeinek, vélekedésének s nézeteinek, ezennel hozzá járul a közgyűlés Szerem-s Verőce megyéihez abbeli kívánságához, miszerint egy egészen új, hivatalos hirdető lap adassék ki az ország vagy a hatóságok költségén, s az „Agrar Zeitung”-tól és a „Narodne Novini”-től, (Gaj Lajos lapja) vonassék meg a kormány által eddigelé nyújtott segély.”

Adalburg Ágost lovag — mint a „P. L.” írja — „Zrinyi” című magyar operán dolgozik, s már nem sokára be is végzi. A lipcsei conservatoriumban pedig a legutóbbi vizsga alkalmával az első díj Langer Győző pesti énektanító nyerte. A közszorított munka egy nyitány Kislady Károly „Iren” című szomorudrámájához, melyről a lipcsei lapok nagy elismeréssel szólnak, szép művészi jövőt jósolván az ifjúnak.

A Liptó-Sz. Miklóson történt esetről, melyet a bécsi lapok különféleképp commentáltak, a pozsonyi német lap a következők magán tudósítást teszi: Épp ma 8 napja — szól a múlt hó 22-dikéről kelt levél — hogy Hodzsa Makovicsky Tarnócról gyalog jöve, a szántó földet között Leheczky Béla és Rasztotayval találkozott. Midőn egymáshoz értek, Leheczky így szólott Rasztotayhoz: „E gazok hol voltak megint izgatni? Makovicsky ezt felelte: „Nem mi, hanem ti vagytok a gazok.” Ebből aztán tetlegességre került a dolog, mielőnt Hodzsa és Makovicsky megverettek. Midőn Sz. Miklósról értek, a Hodzsaisták között némi igazságtét volt, de azért mindenki nyugton maradt. Harmadnapon — vasárnap — azonban nem tartottak istentiszteletet, mert Hodzsa betegnek jelenté magát. Midőn az emberek a templomba összegyűltek, Ulic-ny előégett s felhívta a tömeget, hogy igazságot követelve menjenek a vármegyeháza; Hodzsa leánya pedig befutott a várost, gyűlté az emberek, s néhány száz egyen élén benyomult a megyeházba, felszakították a terem ajtaját, s a kir. biztos lakába törve, ezt fenyegették. Hogy a biztos Lakabcs életét megmentse, 3 esendőrt küldött, kik Sz. Miklósról a kisérnek, Midőn kocsija megérkezett, a tömeg megrohanta, le akarta szakítani s meggyilkolni. Szerencsére a csendőrség és pénzügyőrség, a pandurok és hajduk részről segély jött, s mintán a népül többet megsebesítettek, Leheczky sikertelenül megmenteni. A tömeg minden urat meggyilkolással fenyegetett, a kir. biztos is az utcákban gyalog szavakkal illetve, miért is ez Lőcséről 200 ember hozatott Sz. Miklósról, s a főzinkosokhoz több ember van elszállásolva. A vizsgálat e közben erősen foly. Leheczky fogva van, s előbb nem akar szabadon bocsátatni, míg az egész tényállás ki nem derül.

Az elnököt a vizsgálat mostanig folyt, ugy lát-

szik, hogy ártatlan; mintán többen megesküdtek, hogy az említett napon ott volt. Leheczky védelmére Tarnócról, hol fellépett, 180 személy utnak indult, s a két párt összeköze veszélyes következményt lehetett volna, ha elég korán meg nem gátoltatik.

Hős bika. A közlekedési évek egyikén a Karczagról Püspök-Ladányba robogó vasutvonatot egy bika föl akará tartóztatni, azonban a mozdony természetesen letiporta, minek következtében egy vagon a sínekre leeszott, az ijedségen kívül egyéb baj nem történt.

Az „Arad” írja: Vingai rendes levelezők következtében szomorú esetről tudósít benünket: Pár nap előtt tudomásra adta a Temes megyében fekvő m. nádas erdőkerülő földesurának, hogy a közel fekvő b... i lakosság egy részét az erdőből falopástól már nem képes visszatartani; hogy azok szekerestől az erdőbe jönek, fát raknak fel és — mintha csak saját birtokukban lennének — egész bekecséggel odabávnak, tilalmára és ellenállására mit sem adnak. A köztisztviselőben álló birtokos T. gondolván, miszerint jelenléte és erőves f. l. lépése a tolvajokat képes leend elriasztani, Sz. rokona kíséretében kimentek estefelé az erdőbe. Ugy találták, mint az erdőkerülő állítják; s a gonoszokat elkergetni megkísértvén, ezek reájuk rohantak, mondván: „Ise morte trebuie se fije.” (itt halálnak kell lenni) és e fenyegetést vezérük, egy kiszolgált katona, fogva is akarván venni, fejcséjét felemelve, már T. ur fejéhez akart vágni, midőn egy lövés esik és a gyilkos véreben hontereg. — Egy pillanat még és a fejse szétzuza T. ur fejét. Szerencsére azonban Sz. rokona látván a borzadt veszélyt, lött és talált! De ez nem volt elég. A dühös rablók nekik rohantak, még egy lövés, még egy áldozat. Most T. maga kényserítetett lőni, ha különben maga nem akar meghalni. Ezzel be volt fejezve a küzdelem; a gonoszok megszöktek.

Azon iparlovag kalandjaiból ki magát nem rég gr. Dembinszkynek adta ki, de rajta vesztett, a pesti városkapitányság a következőknek jött nyomára. Az illető az abaujmegei Regbec helységben 1 hónapon át tartózkodott R—y Tamás úrnál; egyszer azonban, ennek távollétében 222 db. szerszant, 20 db. rubelt, több tallért s régi pénzt, valamint 7 db. száraz és sok apró bankjegyet elszedvén, Sárospatakra szökött. Itt a vendéglőben a diákokkal összebarátkozott, szórta a pénzt, mi a hatóságnak feltűnt, elfogott, a még nála levő pénzt elszedték, R—y úrnál pedig tudakozódni kitéle felől. Míg a válasz megjött, az iparlovag fogságából megszökött, s különféle helyeken addig kóborolt, a míg Pesten ismét a hatóság kezébe került. Igazi nevét különben mind eddig nem vallotta be, s minthogy beteg lett, egyelőre a fegyverez-kórházba szállított.

Tiltott könyvek. Felségárulás, közveszélyhárítás és nemzetiségi izgatás miatti

következő könyvek tiltatnak: Despotismul si Constitutia, Estraktu din mai multe opere politice, de C. D. Ariescu. Bukuresci. Tipografia lui G. Doroveanu et Comp. Strada Mogosboni Nr. 53. 1863. Továbbá: „Le poète de la révolution hongroise, Alexandre Petőfi” Ch. A. Lacroix-tól. — Die nationale Presse in Italien von 1828 — 1860 und die Kunst der Rebellen.” Cironitől, ford. Assing. — „Erzherzog Johann und seine Zeit.” Mühlbach L-től. — „Zur Staatsgesundheitspflege” Reich-től. — „Aux incrédules et aux croyants Solution de l'énigme du Sphinx trécapale en Pologne par Oedipe qui n'est pas Bérénice.” — Loretten, Griesetten und Demimonde Ruszlands.” Iwanow-tól. — „Das untergehende Papstthum.” Siegfriedtől és Zorn-tól. — „Das Leben und Lieben der Lorettenwelt.” Delorgnetől. — „Gemmen, treu und gewissenhaft nach der Natur gezeichnet”, stb.

POLITIKAI HIREK.

Francziaország. Páris, jun. 1. Több-ször említettük, hogy Francziaországban egy idő óta a törvényhozó test tagjainak választására való előkészület minden más politikai eseményt háttérbe szorít. A választási mozgalmak s azoknak némi részben már tudva levő eredménye valóban egy nevezetes forduló pontot képeznek a császári Francziaország történelmében. Míg ezelőtt egy jól begyakorlott hadosztálynak képzelhetjük az egész országot, a mely a vezér által megállított terv szerint, annak nemcsak vezényszavára, hanem meg titkos intéseire is szántani pontossággal végzi a legbajosabb evolúciókat: most ime az ellenzéki szellem meglepő erőre fejt ki, a melyet még fokoznak a kormánynak megfélemlítő intézkedései; mintha egy közös ellenség megbuktatására szövetkezzenek, a legellentétebb politikai pártok, legitimisták, köztársaságai, ultramontánok fognak kezét, hogy minél több heterogen elem juthasson be a testületbe, a melyben eddig csak 4—5 eltérő szó okozott a kormány tetteinek dicsőítésében alig hallható dissonanciát.

A kormány mind végig a legnagyobb elkeseredéssel küzdött az ellenzék ellen. Persigny ur annyira ment, hogy egy a megyefőnökökhöz intézett újabb köriratában, a melyet Páris minden utcaszegletére kiragasztottak s minden vidéki lapban közölnek, ily vádakkal sújtja az ellenzéki jelölteket: „A császárság fenállása óta először merészlik az ellenzék pártok azokat az államintézményeket, a melyeket Francziaország adott magának, az általános szavazással szemben megtagadni. Közös erőfeszítésre egyesülve törekednek az 1815, 1830 és 1848 férfiai, különböző pontokon megrohanni az országot jó hitű, hogy a császár ellen fordítsák még azokat a szabadságokat is, a melyeket ő nem régen adott, s

TÁRCZA.

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Semmi kétség, hogy Izidora valamely rettenő eselszövény áldozata — szól Elzi? — Azt hiszed? Magam is azt hiszem. És lelkem kimondhatlan fájdalom epeztí. Miért kellett Vilmosnak is éppen most eltávoznia hazánkba! Hoszasb időre, hogy közbenjárását igénybe nem vehetem? Beszélne kellene neki, de legkivált beszélnem kellene Izidorával. Van fegyverem Spott ármányai ellen, el van ő nyomozva Brenner Ágnes vallomása után egészen Halomvölgyig, és innen történt megsebesítések elhanyagolt ismeretes ruhái ott vannak Várhelyen a székhez, mint corpus delicti. Kifogták azokat a Küküllőből és kiderült, hogy Spott vállapocokja nem volt felszeg. A kabát volt kitöltve. Ő szándékosan elferdíté növést! Bizonyára meg van esalva Izidora, s valami sötét ármány, valami rendkívüli fenyegetések kényszeríték őt egy oly önfeledőzásra, mely talán szívét fogja megrepesztetni. És nines annyi leleményességem, hogy módot képzeljek vele találkozhatni. De találmom kell, meg kell őt mentenem.

Azt monadt, hogy gróf Hallayné a jövő hónapra nagy úri elrendezést tesz, s népes eselődésért keres? — monadt kérdőleg Zováthyné.

Midőn Izidorát a végzet gr. Hallayné gyámsága alá rendelte, egyszersmind életére árasztá Pandora szelencéjét, melyből csak veszély és szerencsétlenség özőnik reá, sajálmom szegény jó gyermekek; de aligha legyőzhetni azon rettenetes sorsot, mely őt semmivé tenni készül. Jó lesz fiam mindenesetre beszélnem vele, talán világosságot derít valamely mély és sötét titkokra egy találkozás, mintán te bécsi utad alatt oly előzményeknek jutál tudására, mikről Izidora mit sem gyanít. Ha behízonnyitható volna, hogy Spott és Honti egy lény, mily könnyen meglehetne menteni Izidorát; de ebben még mind kétkedem. Spott fejére nagy díj van téve. Gróf Honti nem merészelne Ronatájra jönni, éppen a blünyomzás tüzhelyéhez oly közel. Elfeledted Gáborom, miképp néhány hét előtt hozták a lapok, hogy gróf Honti Emil keleti útjából visszaérkezett, becses ritkaságokat hozván a muzeum számára — szól Gerőné.

Jól emlékszem, nagy figyelemmel kísérem őt, de Brenner Ágnesnél történt felüldözéseim nagy gyanút ébresztettek bennem. Tudnom kell, vajlon gróf Honti Emil nem himlőzött-e meg Konstantinápolyban? Beszél-nem kell Izidorával. Nem hiszem, hogy ő hozzám pusztá rang- és fényvágyból hitelen lett volna. Az egész világ kárhoztatja és gu-nyolja őt, mintán irántani szerelme köztudomásra jutott. Rangkörosnak, nagynéje tanítványának, hui fényvágyónak kiáltozza őt a felboszankodott ifjúság; de szívem mindezt tagadja. Nem lehet ő hozzám hitelen, vagy nines hű női szív a földkerekségen.

Te átismerhetted őt — szól Gerőné — én csak egyszer láttam, s nem ítélték róla. Mindenesetre jó lesz vele bármí uton találkoznod. Most azonban szólj utazásod eredményéről. Mit monadt az ügyvéd?

Nem ajánlja, hogy a brachiumot bevarjuk, attól tartva, hogy a pör nevedben folyván, az ítélet utáni költségek fejében a te kis birtokodat is veszély fenyegeti. E hosszu pör alatt már minden menedék ki volt merítve.

Zováthfálvát semmi hatalom meg nem tart-hatja. Azt ajánlja, hogy saját műhozományaidat költöztessék át saját lakodba, melyet a gróf-nőnek adtál lakás végett, a birtokba pedig bocsássuk be az executiót.

Legyen meg az ég akaratja — szól szinlelt nyugodtsággal Zováthyné, de elhalványult arca eléggé elárulta elfojtott szenvedését.

Ne bánkodj kedves anyám s te se édes Gáborom, midőn az ég elvette javainkat, elhozta Vilmost, ki titeket anyja s testvére gyanánt szeret. Tán az ég azon legnagyobb bánatom alól oldozott fel, mely ért volna a miatt, hogy töletek el kell válnom. Együtt lakunk és ott boldogok leszünk.

Igen, igen, nyugodj meg kedves anyám, a végzet akaratán. Vilmos és Eliz megbecsült téged. Engem pedig ne féltessék. Ha Izidorát elvesztettem, csak nem alkotok soha családot. Egyedül pedig bár mily kis helyen élfelek. Kezelem kedves anyám kised birtokodat és az hármunkat is eltart, ha tán Vilmos is a hitlenség, vagy a eselszövény örvényébe slyled, mint szegény Izidora oda slyvedett.

Ah ez csak mint öltetés is megölne! — szól Eliz.

Minden megtörténhetik az ég alatt — szól busan Gábor.

Talán valamit sejtessz, vagy hallottál? — szól megdöbbenve Eliz.

Nem kedvesem semmit se, de sejtettem volna hat hét előtt, hogy Izidora másnak igéri kezét? Igaz, igaz, én ezt sem hiszem. Megbocsáttok nekem, lellem egészen fel van háborítva. Nekem találokznom kell Izidorával.

Gábor szobájába ment s Tóbiást becsügette. — Tóbiás te hű emberem vagy?

Mindenesetre urfi, és most nem is vagyunk ketten soha haragban, mióta megmutattam, hogy nemcsak gyöngyágot tudok lőni s bebizonnyítam, miképp jó, ha a verébre is golyót és postát töltünk a mangelatába.

Igaz — szól derűlten Gábor — azóta

„Pillanes” helyett „Richard vadász” lett a neved, ki halommal lövi Afrikában az orosz-lányokat.

Urfi a prikulics meglövése nekem nevet csinált, én most méltán vagyok Tóbiás, e nevet kiküzdöttem.

Egy fültét alatt jövőre mindig Tóbiásnak mondalak.

Teljesítem urfi! — szól Tóbiás.

Menj gróf Hallayné szolgálatába!

Megint elkerget az urfi? Nem megyek, én nem szolgáltattam semmi okot arra, hogy az urfi elcsapjon. Én nem megyek, itt maradok, ha ennem nem adnak is.

De érdelem kívánja, hogy pár hétig ott légy. Tudod, hogy Izidora kisasszonyt szeretem; tudod, hogy a grófnő gyűlöl engem és nem bocsát be udvarára.

A gyalázatos fejez cseléd... mormogá Tóbiás.

Te izeneteimet, leveleimet bejásztathod Izidorához.

Megyek urfi. Mikor kell mennem?

Még ma. Mindjárt. Még napvilág oda érkezel, megmondod, hogy Várhelyről küldöttek, s szolgálatot keresel. Megmondod, hogy jártas vagy az apródi kötelességekben, s beszegődöl egy hónapra.

Ertem uram.

Mikor Izidorához közel juthatsz, egy levélkémet neki átadod, de úgy, hogy senki se is gyanítsa.

Ertem uram.

Várj itt, míg a levelet megírom. —

Készen van. Rejtsd el, mert meglehet meg-motóznak. Kitelek tőlük.

Bizra rám uram.

Ha a levelet ma átadhatod, vagy ha nem is, éjjélkor várj reám a gróf kertje te-tejében azon nagy magas tölgyfánál, mely ott magára áll. Az ebekkel barátkozz meg, hogy megismerjenek.

Ertem urfi.

(Folytatjuk.)

valahányszor, mintha ugyanazon jelszónak engedelmesséknének, ugyanazon manővert követik.

Természetesen, az ellenzék sem marad adós a miniszter ilyen menyőrdégsereire. Így például Montalembert egy választóihoz intézett programjában többek között így szól: „Mind-az, a mit nektek rólam mondanak, ide megy ki: szolgálatkész képviselőket választatok, a kik előre el vannak határozva mindazt megtenni, a mit a császár akar. Ha ez így van, úgy a legrövidebb ut lenne, egészen eltérni a törvényhozó testet. A császár bizonyosan egyedül is haladhatni fog a maga útján, s nem tudja mit csinálni evel a csoport tanácsadóval, a kiket csak azért fizet, hogy mindnyájan és mindig az ő nézetén legyenek. A mint barátaim (felhossa Thiers-t, Dufaure-t, Berryer-t és Odillon Barrot-t) úgy én is kívánok: kevesebb adót, több szabadságot, kevesebb újoncokat, több ellenőrséget, kevesebb önkényt, több felelősséget, kevesebb rendőrséget, több szabad vitát. Programmat három szöveg foglalom. Én három dolgot akarok, a melyek az országnak épp oly szükségesek, mint előnyök a kormányra nézve s ezek: Béke, takarékoság, szabadság.”

Odillon Barrot is hasonló modorban szól Strassburgi választóihoz. Persigny ellen nagy az elkeseredés. Persigny nak csufolják (ad notam Polignac). A mint az „A. A. Ztg.”-nak írják, a császár nemcsak teljesen helyesli miniszterének a forradalmi szellem legkisebb jelenségeit elfojtó intézkedéseit, hanem még inkább meg volna győződve mint Persigny ur, a helyzet kétségességek véget vető erőlyes és nyílt ellenszegülés szükségességéről.

A távirat már meghozta néhány választási eredményt. Párisban mindenütt az ellenzék jelöltet választották meg, a 6-dik választókörletet kivéve, a hol általános szavazattöbbség hiánya miatt, második választás szükséges. Thiers 11,112 szavazatot kapott Devinek 9831 szavazata ellenében; Ollivier 18451, Varin 9957 szavazata ellen; Picard 17046, Perrot tábornok 6487 szav. ellen; Favre Gyula 17396, Levy 9552 szavazata ellen; Guérault 11,110,

Fouché Lepelletier 9325 szav. ellen; Cochin 6600, Prerost Paradol 2200 szavazata ellen. E két utóbbi közt új választásnak kell lenni. Darimon, Simon Gyula és Havin is meg vannak választva. Páris 9 választókörletéből még nincs tudva az eredmény.

Marseilleben Berrier és Marie kormányjelöltek nyerték a többséget, Thiers megbukott. Bordeauxban Curé megverte Dufaure-t, Strassburgban Debussiere Odillon Barrot-t. Lyonban Hénou ellenzék képviselő. Montalembert megbukott.

A nyugatindiai postával kedvezőtlen tudósítások érkeztek Mexikóból. A francziákat kétszer verték vissza Pueblától tetemes veszteséggel. A francziák csupán két jelentéktelen erődöt foglaltak el 5000 halott és sebesült árán. A sebesültek a szokatlan égalj következtében csaknem mindnyájan elhaltak. Az esős évszak már beállott, s magok a francziák sem remélik már, hogy ősz előtt Mexiko városba juthassanak. Comonfort tábornok állítólag 8000 lovassal a francziák háta megett áll, s a francziáknak csupán erős fedezet alatt lehetséges Veracruzból eleséget szállítani. Magok a francziák is nagyon le vannak hangolva. Veracruzban mindössze 400-an vannak helyőrség. A mexikóiak a legvakmerőbb elszántsággal harcolnak. Pueblában a házaknak lapos fedele van s minden ház egy erőd.

Olaszország. Turin, maj. 31. A briganti-bizottság törvényjavaslata közé van téve. A rablók által elpusztított tartományok állapota törvényben lesz följegyzendő. Ez a följegyzés az országgyűlés szűnideje alatt királyi rendelet útján fog megtörténni. Minden oly tartomány fővárosában, a mely a rablók által elpusztítottnak lesz nyilvánítva, a megyefőnök elnöksége alatt egy bizottság alakul, a mely a rablóskodás gyanújában állókat lajstromba szedi. Ha a törvényben kitézött határidő eltelik, a gyanús egyéneket minden polgár elfoghatja és fegyverrel üldözheti. A megyefőnököknek, egyetértve a bizottsággal, kivételes hatalma lesz, a legszigorubb elővigyázati intézkedések tételére. Egyedül a haditörvény-székek illetékesek a rablók elítélésére. A ke-

zükben fegyverrel elfogott rablók büntetése golyó. A fegyvertelentül elfogottakat és zsinosokat deportálni fogják. Ez a törvény azonban csak kivételes és átmeneti természetű.

A senatus megállapította választélfeliratát. Ki van mondva benne az államhatalmak egyetértésének szükségessége az egyesítés művének siettetése végett. Meltányolva a kormány magatartása a nagyhatalmakhoz való diplomatiái viszonyok helyreállítása tekintetében, valamint a Franceiaországgal való egyezményt illetőleg, a brigantik elnyomására. A senatus loyális közremunkálását igéri az államszervezet bevezetésére.

A képviselőház minden vita nélkül elfogadta az elébe terjesztett választélfelirati javaslatot.

A „Vaterland”-nak írják Rómából, hogy nem igaz, hogy a pápa emlékiratot bocsátott volna ki a lengyel ügyben, valamint az a hír is alaptalan, hogy ő szentsége a háboru viszontagságai által károsult lengyel családok felségállására 10,000 lírát küldött volna.

Orosz- és Lengyelország. Krakkóból távirják június 2-ról: A mai „Czas” szerint Oksinski a Koniecpolnál vívott diadalmas csatája után, maj. 28-kán Janownál egy orosz gyalog osztalet és 40 dragonyost ismét teljesen megvert. Lythvániában nem messze Swientianytól Albertinski maj. 21-kén, hir szerint, szintén sikerrel csatázott a Schuwalow vezényelte oroszokkal. A kalisi kormányzószáiban Lodz és Lenczyen környékén Oborski, Wlodan, Slupka és Grabowski hadosztályai működnek. Lodznál az oroszok nagyobb erőt szöponcsolnak. Peysernél egy új felkelőcsapat áll. Czachowski a radomi kormányzószág északi részében nyugtalanítja az oroszokat, s Biolobdzegnél hir szerint győzött. Podoliában Chmielnik tájékan, azt mondják, igen jelentékeny felkelő hadosztályok állanak.

A lengyel ügybeli diplomatiái működés eredményéről írja a „Köln. Ztg.”: Hosszas ingadozás után végre Ausztria is egyesült a nyugati hatalmakkal. A Metternich hercegrez intézett slrgöny elvileg egyetértést tartalmaz az egész kérdés felett. A részleteket a bécsi

szerződések összes aláírói fognák rendezni. Ausztria nem idegen az általa feltett ismeretes pontok bővebb kifejtésétől, sőt még a fegyverszünet eszközésére is közremunkálna.

Ujabbak. Berlin, jun. 2. A hivatalos lap egy, az összes miniszterium által ellenjegyzett királyi rendeletet közöl, a mely felhatalmazza a kormányhatóságokat, hogy valamely birlap vagy folyóirat megjelenését, a közjölétet veszélyeztető folytonos magatartásáért, ideiglenesen vagy tartósan betilthassák. A betiltás a kiadónak az illető kormányhatóság általi kétszeri megintése után történik. A miniszterium hasonló okból a külföldi lapokat is kitilthatja.

Páris, jun. 3. Lanjuinais-t Nantesban megválasztották. A megyékben eddigelő nyolcz ellenzéki képviselő van választva. A „Moniteur” jelenti: 268 tudvalevő választás közül 252 kormányjelöltekre esett. A választás alatt mindenütt tökéletes rend uralkodott.

Kopenhága, jun. 1. Minden el van határozva. I. György (görög) királyi szombaton ki fogják kiáltani. A joniai szigetek egyesülése Görögországgal, az új király odautazása után közvetlenül meg fog történni.

Uj-York, maj. 23. Május 20-ig terjedő hivatalos tudósítások szerint Grant (egyestületi) tábornok Haines Bluff-ot s a vicksburgi erődíjvenyket 57 ágyuval együtt bevette; a csata foly.

Puebla, apr. 30. Két csata volt. Az elsőben a mexikóiak megtartották államásait; a másodikban ők maradtak a csatatér urai s 157 zuávot elfogtak.

Bécsi börze Junius 5-kén: Nemzeti kölcsön 80.90. 5% Metalliques 75.75. Bank-részvény 791.—. Hitel-részvény 192.20. Váltó Londonra 111.—. Ezüst 110.35. Arany 5.30.

Junius 3-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.—. Erdélyi 73.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(125)

A bécsi köz-gondoskodó intézet

a legmagasabb helyen szentesített június 1-jétől 1862-ben kelt új alapszabályok értelmében, újabb részvénybétételekre megint kinyitott.

Az 1862-ik évben ugyanazon év decemler 31-éig tett számítási-kimutatások szerint 1000 új bétételek, és fejjel fizetések által mintegy 36,000 o. értékű forint készpénz befizetéssel gyarapodva, több mint 66,000 o. értékű forint, a régi bétételek után fizetvéren, annyira, hogy ez által az intézet alapitókéje több mint

tizenöt millió o.é. frtot tesz.

A részvényesek képviselte által erősödött igazgatóság hatályosságát jelen évben megkezdte.

Bétételek, a felül pótlásokra és a régi bétételekre való rá- és utánfizetések elfogadtatnak Bécsben a főintézetnél (Graben) (takarékpénztár épületben) valamint a tartományokban lévő ügyvezetőknél, hol egyszersmind az alapszabályok 10 krért, és az erre vonatkozó felvilágítások díj nélkül kaphatók.

Bécs, majus hónapban, 1863.

(1-3)

(124)

Hirdetés.

(2-3)

Maros-Vásárhelyt a Szentgyörgy utcában a „**Makariás**” néven esmeretes ház kertestől szabad kézből örök áron eladó. Ertekezhetni iránta Maros-Vásárhelyt t. Gáti Gábor urral, Kolozsvárt dr. Engel Józseffel.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

Gróf Széchenyi István

Politikai Iskolája, Saját műveiből összeállitva. I. kötet 2 frt 50 kr.

Csatározás a daco-roman törekvések ellen

irta **DÓZSA DÁNIEL**

Ára 40 kr.

A fenn czimzett röpirat Erdélynek mint a magyar királyi korona kiegészítő részének jogviszonyait fejtegeti, s az erre vonatkozó szentesített törvények rendszeres összeállításával mellett bizonyítja be a két terület politikai egységét. Ennélfogva most, midőn a napi belpolitika folytonosan ezen alapkérdés sarkpontja körül forog, a hazai közönség figyelmét hívjuk fel e munkácskára, mely ugy a megyei mint az országos tanácskozásoknál, e főbb kérdések körül hasznos kézikönyvül szolgálhat.

Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre, 4 kötet 1855—1862 n. 8-rét (XXXI, 368. IV, 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kötet ára 6 frt. 80 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei. Szerkesztette Brassai Sámuel m. h. i. 1861. 4-r. I-ső kötet 1 frt. 70 kr. II-dik kötet I-ső füzet 1862. 4 rét 80 lap. Ára 80 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Az akadémia igazsága. A közvélemény eleibe terjeszti Brassai Sámuel. 1862. 8 rét (VI, 481.) 50 kr.

Uti rajzok. Két kötet. Irta Zombori Gedő. Ára 2 frt.

A nemzetek fejlődéséről. Irta báró Kemény Gábor. 1856. n. 8 rét (VII, 143 l.) Ára 1 frt.

Pados János. Utijegyzetek. Levelekben. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar családi és közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejlődelmek korából. Irta Kóvári László. 1861. 8-adrét (184 lap.) Ára 2 frt.

Erdély nevezetesebb családai címekkel és leszármazási táblákkal. 30 fametszévennyel. Irta Kóvári László. 1854. 8-rét (279 l.) 3 frt. 15 kr.

Száz történelmi rege. Irta Kóvári László. 1857. 8-rét (216 l.) 1 ft 5.

Történelmi adomák. Irta Kóvári László. 1857. 8-rét (212 l.) 1 frt. 5 kr.

Székelyhonról. Irta Kóvári László. 1842. 8-rét (205 l.) Ára 1 frt.

A magyar kényurak. Regény az Anjou királyok korából. Irta József Miklós. 4 kötet. Ára 4 ft.

Boronkay Margit. Történeli regény két kötetben. Irta Dózsa Dániel. 1860. 8-rét (171, 172 l.) 2 frt.

Vas Gereben. Életunt ember. Regény 2 kötetben. Ára 2 frt.

(96)

%

(2-2)

Cs. kir. szabadalmazott és első amerikai

és angol királyi szabadalmat nyert általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁRVIZS

bécsi fogorvos **POPP J. G.** urnak. Ára 1 ft. 40 kr. oszt. értékben.

FOG-OLAJ

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát. Ára 2 frt 10 kr.

Cs. kir. legm. kiválts.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 frt 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR Ára 36 kr. o. é.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: **WOLFF J.** és **Kludy J.** özvegyénél. Tordán: **Wolf G.** gyógyszer. Szabonban: **Zöhrer és Müller,** Steiner gyógyszerész. Brassóban: **Jekelius Adolf,** Fabick János fia és **G. János** fia. Károly-Fehérvárt: **Sander** gyógyszerész. Rusz: **Wagner** könyvtáros. Segesvárt: **Misselbacher J. M.** Beszterczen: **Nusbecher K.,** **Dietrich és Fleischer.** Décsen: **Kremer S. Déván:** **Büchler A.** Medgyész: **Folbert** gyógyszer. Nagy-Enyeden: **Trajanovits Ede,** és **Oberth J.** gyógyszer. uraknál. N.-Váradon: **Schnurr Ferencz** és **Janki J. Huzella.** Fogarason: **Nehrer M.-Vásárhelyt:** **Buscher D.** és **Fogarasi. Balasszáladon:** **Korvig T. Szászvároson:** **Démian D.,** **Leonhardt J.,** és **Wostch** gyógyszer. **Sász-Régenben:** **Trangott** és **Wachner.** Zilahon: **Weiss S.** gyógyszer. **Debreczenben:** **Göbl,** **Boros** gyógyszerészeknél, és **Czannak J. S.-A. Ujhelyt:** **Deutsch József.** **Szinyér-Várallyán:** **E. Gerber** gyógyszer. Szathmárt: **Veisz J. Márm.-Szegeten:** **Hoffman és Rath.** **Holdmező-Vásárhelyt:** **Wagner K.** gyógyszer. **N.-Károlyban:** **Jellinek** gyógyszer. **Nagy-Bádnay:** **Papp** gyógyszer. **Ö.-Mároshon:** **Pfeiffer** urak.

Postán küldve a göngyölk és hőmentesítésért a **rendes áron felül** a távolság és csomag nagyságához képest még **30 egész 70 krig** melléklendő.